

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. IV. Resolvitur breviter dubitatio incidens, num scilicet cognitio quâ
anima Christi per scientiam infusam futura contingentia contemplatur,
dicenda sit intuitiva, vel abstractiva?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

gentia in seipsis representantem: nam in primis A non repugnat ex parte ipsius futuri, quia, ut statim dicemus, futurum, prout absoluto & efficaci divinæ voluntatis decreto subditur, est representabile per speciem creatam, quia prout sic habet esse determinatum in suis causis. Similiter non repugnat ex parte ipsius speciei, quia hæc species, quamvis sit creata, est altioris ordinis quam omnes species creatæ quæ possunt esse connaturales alicui intellectui creato, & est peculiariter producta ad imitationem divinæ essentiae: quare sicut divina essentia, ut habet adjunctam determinationem suæ voluntatis, representat futura contingentia per modum speciei intelligibilis, ita etiam hæc species potest participare hanc perfectionem, ut futurum contingens directè & immediatè representet. Uade ad primam probationem in contrarium, concessa Majori, distinguo Minorem: Futurum contingens secundum se sumptum non habet determinatum esse, concedo Majori. Ut subest efficaci & absoluto decreto voluntatis divinæ, nego Minorem, & Consequentiam. Licet ergo futurum contingens secundum se consideratum, & pro priori actûs primi omnium suarum causarum, sit omnino indifferens ad esse & non esse, ac proinde prout sic representari nequeat per aliquam speciem, nec subesset infallibili cognitioni, supposita tamen præsentī determinatione causæ primæ, qualiter à nobis pro statu futurationis supponitur, jam est ad esse determinatum, non pro tempore quo dicitur futurum, sed ad esse pro illo tempore pro quo ut existat per liberam Dei voluntatem decernitur; & hac determinatione ad essendum supposita, potest per speciem creatam supernaturaliter à Deo infusam representari, & infallibili cognitioni subesse, subindeque per scientiam supernaturalem animæ Christi infusam in se immediatè cognosci.

Ad secundam probationem Antecedentis, nego sequelam Majoris, nam entia supernaturalia, & cogitationes cordium, sunt representabilia per speciem creatam, & tamen nequeunt ab Angelo naturaliter cognosci: non ergo ex eo quod futura contingentia possint per speciem creatam in seipsis representari, sequitur quod possint ab Angelo naturaliter cognosci: ratio autem à priori hujus impotentiae in Tractatu de Angelis tradita est.

Disp. 9.
art. 4.

Ad tertiam probationem Antecedentis, nego Minorem pro secunda parte: ad probationem in contrarium dicendum, ad speciem supernaturalitatem sufficere quod objectum sit supernaturale in ratione objecti cognoscibilis, quamvis entitativè non sit supernaturale: licet autem plura ex futuris contingentibus sint entitativè naturalia, omnia tamen in ratione objecti cognoscibilis supernaturalia sunt, eò quod eorum cognitio nulli creaturæ factæ aut factibili possit esse connaturalis; quod sicut sufficit, ut illorum cognitio sit supernaturalis entitativè, ita & ut species illa representans supernaturalis sit.

§. IV.

Resolvitur breviter dubitatio incidens, num scilicet cognitio quæ anima Christi per scientiam infusam futura contingentia contemplatur, dicenda sit intuitiva, vel abstractiva?

106. **R**atio dubitandi sumitur ex principiis jam statutis, ostendimus enim Christum per scientiam

tiam supernaturalem infusam futura contingentia in seipsis immediatè cognoscere: Sed cognitio ad rem immediatè & ut in se terminata, non est abstractiva, sed intuitiva: Ergo videtur quod Christus per scientiam supernaturalem infusam, non abstractivè, sed intuitivè, futura contingentia cognoscat. Ita Cajetanus hic art. 1. §. ad secundum dubium, Alvarez disput. 60. & Herrera in manuscriptis ad istum articulum.

Nihilominus probabilior videtur sententia Me- 107. dinæ, Bannez, Nazarij & aliorum Thomistarum, existimantium animam Christi Domini, per scientiam supernaturalem infusam, etsi cognoscat futura contingentia in seipsis, ea tamen non cognoscere per notitiam propriè intuitivam.

Ratio fundamentalis est, quia notitia propriè intuitiva petit objectum sibi physicè coexistens in eadem mensura durationis: Sed cognitio scientiæ infusæ, & futura contingentia, non coexistunt physicè in eadem durationis mensura: Ergo talia futura per scientiam animæ Christi infusam, non cognoscuntur propriè intuitivè. Minor est certa, nam scientia infusa animæ Christi non mensuratur æternitate, sed tempore discreto: futura verò non coexistunt tempori, sed solum æternitati, quæ ratione suæ infinitatis, & indivisibilitatis ambit & continet in unico nunc indivisibili, quæ successivè existunt in tempore, ut in Tractatu de scientia Dei fusè exposuimus. Major verò, in qua est difficultas, probatur primò ex D. Thoma quæst. 3. de verit. art. 3. ad 8. ubi sic ait: *Simplex notitia dicitur, non ad excludendum respectum scientis ad scitum, qui inseparabiliter omnem scientiam comitatur, sed ad excludendam admixtionem ejus quod est extra genus notitiæ, sicut est existentia rerum quam addit scientia visionis.* Ergo juxta D. Thomam, scientia visionis, seu intuitiva notitia, petit terminari ad objectum actu extra causas existens, & physicè cognitioni coexistens.

Secundò, Idem S. Doctor variis in locis quæ loco citato Tractatûs de scientia Dei adduximus, ex eo probat præterita, præsentia, & futura, intuitivè à Deo videri, quia sunt ipsi in sua æternitate præsentia; quod de præsentia reali & physica, & non solum objectiva & intentionali, intelligendum esse, cum communi Thomistarum sententia, ibidem docuimus, & pluribus argumentis demonstravimus: Ergo ad rationem notitiæ intuitivæ exigitur physica objecti præsentia, in ea saltem duratione quæ mensuratur cognitio.

Tertiò, Nomen visionis, seu intuitûs, translatum est ex visione corporea ad significandâ cognitionem intellectualem: Sicut ergo ea quæ visione corporeâ cognoscuntur, sunt secundum actualem existentiam præsentia videnti; ita etiam quæ cognoscuntur ab intellectu, ut dicantur cognosci visione, seu notitiâ intuitivâ, debent esse præsentia secundum actualem existentiam cognoscenti, in ea saltem duratione quæ mensuratur cognitio.

Denique id patet ex definitione notitiæ intuitivæ, quæ rei præsentis notitiâ dicitur, quod intelligendum esse de præsentia physica, & non tantum de objectiva, ex eo manifestum videtur, quod aliàs non differret à notitiâ abstractivâ, cum istius objectum objectivam & intentionalem præsentiam habeat in mente cognoscentis.

Ex his patet solutio ad rationem dubitandi initio propositam, concessa enim Majori, Minor distinguenda est: Cognitio ad rem immediatè & ut in se terminata, non est abstractiva, sed intuitiva: 108
fines

si res illa physicè & realiter cognitioni coexistat, A
in ea saltem duratione quâ mensuratur cognitio,
concedo Minorem. Si ei non coexistat realiter, sed
objectivè tantum, nego Minorem, & Conse-
quentiam. Cognitio ergo futurorum habita per
scientiam supernaturalem animæ Christi infu-
sam, etsi ad illa in se terminetur, hoc est non in
alio medio, & illorum existentiam ut futuram at-
tingat; quia tamen non attingit illorum existen-
tiam ut exercitam, & ipsi cognitioni physicè co-
existentem, non est propriè & in rigore notitia in-
tuitiva, sed abstractiva, ad quam non requiritur
quod omnino ab existentia objecti præscindat,
aliàs cognitio rei ut possibilitatem existentis, abstra-
ctiva notitia non esset, sed quod præscindat ab
existentia objecti, ut physicè præsentis, & physi-
cè coexistentis durationi illius.

Dixi cognitionem quâ anima Christi, per scien-
tiam infusam, futura contingentia cognoscit, non
esse propriè & rigorosè intuitivam, quia si intu-
itio largè & impropriè accipitur, prout scilicet
cognitionem claram & evidentem significat, futu-
ra contingentia intuitivè per scientiam infusam
animæ Christi cognoscuntur; nam ejus cognitio
non est obscura & enigmatica, sicut notitia fidei,
sed clara & manifesta.

§. V.

Corollaria præcedentis doctrinæ.

109. EX dictis colligitur primò, duplex intercedere
notabile discrimen inter notitiam futurorum
contingentium, quam anima Christi habet per
scientiam beatam, & eam quam elicit mediante
scientiâ infusâ. In primis enim Christus per scien-
tiam beatam, videt futura contingentia in decre-
to, ut medio prius cognito, seu potius in essentia
divina, ut per illud determinata: scientia verò in-
fusa, nec in decreto, nec in alio medio prius cog-
nito, futura cognoscit, sed ea in seipsis immedia-
te, per species a Deo infusas illa immediate & di-
rectè representantes, contempletur.

Secundò, anima Christi per scientiam infusam
non cognoscit futura contingentia, notitiâ pro-
priè intuitivâ, benè tamen per scientiam beatam:
quia mensura scientiæ infusæ, nimirum tempus
discretum, non coexistit rebus præteritis & futu-
ris, benè tamen æternitas, quæ est mensura scien-
tiæ beatæ, seu visionis beatificæ.

110. Dices, Mensura visionis beatificæ non est æter-
nitas essentialis, sed participata, ut in Tractatu de
visione beatifica docuimus: Atqui æternitas par-
ticipata non coexistit rebus præteritis & futuris,
quia cum sit quid creatum & finitum, non conti-
net eminenter durationes rerum inferiorum, sicut
æternitas per essentiam, quæ mensurat esse divi-
num: Ergo ipsa etiam scientia beata animæ Chri-
sti, non cognoscit futura contingentia, per noti-
tiam quæ sit verè & propriè intuitiva.

111. Respondeo, concessâ Majori, negando Mino-
rem, ad cujus probationem responderi potest pri-
mò cum Nazario hic art. 1. controversiâ unicâ
quæst. 4. notabili 2. durationem visionis beatifi-
cæ, tametsi creata & finita sit, & ob hoc non con-
tineat omnem durationem possibilem; quia ta-
men est formalis participatio æternitatis divinæ,
& in supremo ordine durationum creatarum con-
stitutâ, continet eminenter omnem durationem
realem præsentem, præteritam, & futuram; si-

Tem. IV.

mulque coexistit physicè omnibus rebus creatis,
præteritis, præsentibus, & futuris; ac proinde vi-
sio mensurata per illam, est intuitiva notitia om-
nium horum objectorum.

Secundò & fortè melius dici potest, quod men-
sura visionis beatificæ est participatio inadæquata
æternitatis Dei per essentiam, quæ esse Dei, ejus-
que operationes mensurat: in æternitate verò es-
sentiali reperiuntur duo, nempe continere emi-
nenter omnes durationum differentias, & rebus
creatis coexistere, antequam sint in seipsis in suis
propriis durationibus: ex quibus æternitas parti-
cipatâ, quæ visionem beatificam mensurat, non
participat primum, quia dicit infinitatem, benè
tamen secundum, nempe physicè coexistere rebus
præteritis, & futuris, ut in æternitate contentis,
quia in hoc infinitas non relucet. Sicut ergo per
scientiam infusam, participatur divina futurorum
cognitio, sub conceptu evidentæ, & certitudinis,
absque eo quod participetur sub conceptu intu-
itionis: ita per visionem beatam participatur cog-
nitio divina, sub conceptu coexistentis physicè ad
præterita & futura, ut in æternitate contenta,
absque eo quod participetur sub conceptu conti-
nentis eminenter differentias rerum præteritarum
& futurarum, ac durationes illarum.

Colligitur secundò, cognitionem futurorum
contingentium, quam anima Christi habet per lu-
men propheticum, non esse verè & propriè in-
tuitivam: cum enim talis cognitio non mensure-
tur æternitate, sicut visio beatifica, sed tempore
discreto, sicut scientia infusa, non coexistit rebus
præteritis & futuris; unde non potest magis obti-
nere rationem intuitionis, respectu futurorum
contingentium, quàm scientia infusa.

Dices, Propheta dicuntur in Scriptura *viden-
tes*, 1. Regum 9. *Ubi est domus videntis?* Et Abra-
ham ex eo quod prophético lumine cognoverit
adventum Christi, dicitur Joan. 8. illud vidisse:
*Abraham Pater vester exultavit quia videret diem
istum, vidit & gavisus est.* Sed visio propriè
accepta, est intuitiva cognitio: Ergo cognitio
quam habent Propheta de rebus futuris, est in-
tuitiva.

Respondeo Prophetas dici videntes, ratione cla-
ritatis quâ cognoscunt aliquando futura, non ve-
rò ratione intuitionis; etenim cognitio clara,
contrapositivè ad obscuram, visio dicitur.

ARTICVLVS VI.

Vtrum Christi anima per scientiam inditam
cognoverit omnes creaturas posibles?

Ratio dubitandi est, quia animæ Christi, utpo-
te Verbo Divino hypostaticè unitæ, attri-
buenda est omnis perfectio possibilis: Sed non
implicat totam possibilem collectionem extra
verbum per scientiam infusam cognosci: Ergo de
facto ea fuit ab anima Christi cognita. Major ex
suprà dictis patet, Minor probatur primò. Ubi-
cumque D. Thomas negavit animæ Christi ut
possibilem omnium possibilem cognitionem, id
probavit, quia ex illa sequeretur comprehensio
omnipotentæ, quæ repugnat intellectui creato,
ut constat ex dictis art. 2. disputationis præceden-
tis: At hæc ratio non militat in cognitione colle-
ctionis possibilem extra verbum, nam compre-
hensio causæ non inferitur nisi tantum ex cogni-

H H H